

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 557/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vierou Kolačanskou, advokátkou, Námestie sv. Anny 7269/20A, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. TO-11C/46/2015-648 z 26. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. TO-11C/46/2015-648 z 26. júna 2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiada tiež o náhradu trov konania pred ústavným súdom.
- Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa žalobou z 15. júna 2015 domáhal určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam (špecifikovanému rodinnému domu a pozemkom). Okresný súd Topoľčany rozsudkom č. k. 11C/46/2015-501 zo 7. októbra 2022 rozhodol, že sťažovateľ je výlučným vlastníkom rodinného domu a špecifikovaných pozemkov výrokom (I. výrok), že žalovaný je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v plnom rozsahu (II. výrok) a že žalovaný je povinný nahradiť Slovenskej republike trovy konania 24 eur (III. výrok).
- Uznesením č. k. TO-11C/46/25-616 z 27. februára 2024 (ďalej len „uznesenie VSÚ“) Okresný súd Topoľčany rozhodol o výške náhrady trov konania, pričom pri rozhodovaní použil vyčíslenie

podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a hodnotu jedného právneho úkonu určil ako 1/13 výpočtového základu pre príslušný rok, v ktorom bol úkon vykonaný.

4. Proti uzneseniu VSÚ sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej namietal, že súd pri výpočte hodnoty jedného právneho úkonu pochybil a mal postupovať pri výpočte náhrady odmeny advokáta v súlade s § 10 ods. 2 vyhlášky.

5. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ zastáva názor, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a výrazne sa odkláňa od súdnej praxe, pričom *„postup súdu pri rozhodovaní o výške (sume) jedného právneho úkonu je v rozpore s platným a účinným zákonom, a aj v rozpore s judikatúrou súdov“*.

7. Sťažovateľ argumentuje, že v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavuje hodnota sporných nehnuteľností základ pre určenie tarifnej hodnoty náhrady trov právneho zastúpenia. Predmet konania možno peniazmi oceniť, preto mal súd postupovať pri výpočte náhrady odmeny advokáta v súlade s § 10 ods. 2 vyhlášky, pričom *„explicitná úprava v tarife vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky“*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti.

9. Ústavný súd opakovane (z novšej judikatúry porov. medzi mnohými napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

10. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť (napr. aj v II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018 a tam citovaná staršia judikatúra).

11. Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127

ods. 1 ústavy v takejto veci preto prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018).

12. Sťažovateľ namieta, že k porušeniu jeho označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru došlo z dôvodu arbitrárnosti a nesprávnej (svojvoľnej) aplikácie relevantných ustanovení vyhlášky v súvislosti s určením základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby v kontexte rozhodovania o výške náhrady trov konania.

13. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania veci podrobne preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu a zistil, že v konaní vo veci samej rozhodoval okresný súd o určení vlastníctva k rodinnému domu a špecifikovaným pozemkom.

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že súd pri určení výšky tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby vychádzal z § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky. Uviedol, že v prejednávanej veci je nesporne predmetom konania určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Zo zákonnej definície vyplýva, že v prípade rodinného domu ide o budovu určenú predovšetkým na rodinné bývanie. Stranami sporu sú fyzické osoby a v danom prípade nejde o konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov ani o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

15. Okresný súd poukázal na to, že z § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky vyplýva, že ide o špeciálnu normu k § 10 ods. 2 vyhlášky, ide o výnimku zo všeobecnej úpravy § 10 ods. 1 vyhlášky. Zároveň sú splnené všetky zákonné podmienky na jej použitie – žalobca aj žalovaný sú fyzickými osobami, predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená alebo jej slúži na bývanie. Citované ustanovenie je formulované ako alternatíva. Faktické prebývanie v nehnuteľnosti vyhláška nevyžaduje. Rovnako tak z vyhlášky nevyplýva, že fyzická osoba má v nehnuteľnosti reálne bývať počas celého roka, resp. musí v nej mať prihlásený trvalý pobyt.

16. Okresný súd zastáva názor, že v posudzovanom prípade sú splnené všetky tri zákonné predpoklady na prednostnú aplikáciu špeciálneho § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky k všeobecnému § 10 ods. 2 vyhlášky. Preto za úkony právnej služby uskutočnené v tomto konaní patrí právnomu zástupcovi sťažovateľa tarifná odmena vo výške 1/13 výpočtového základu, a nie odmena vypočítaná z hodnoty nehnuteľnosti.

17. Ústavný súd dospel po preskúmaní napadnutého uznesenia ako celku k záveru, že okresný súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody, ktorého ho viedli k zamietnutiu sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu VSÚ, pričom argumentáciu okresného súdu o potrebe prednostnej aplikácie § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky (*lex specialis*) pred § 10 ods. 2 (*lex generalis*) ústavný súd považuje v okolnostiach posudzovanej veci za dostatočnú a založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku a vyhlášky, ako i v judikatúre všeobecných súdov a ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 80/2024), vo vzťahu k určovaniu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby a rozhodovaniu o výške trov konania.

18. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a označeným základným právom podľa ústavy, ako aj právom podľa dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd

preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu